

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱՆՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ

ՓՈՓՈԽՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 40.3. Թեկնածուի կամ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կողմից նախընտրական հիմնադրամ չբացելը, նախընտրական հիմնադրամ կատարված մուծումների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագիրը չներկայացնելը, հայտարարագիրն օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ լրացնելը կամ ներկայացնելը կամ նախընտրական քարոզչության ծախսերը նախընտրական հիմնադրամից չկատարելը

1. Թեկնածուի կամ կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքի) կողմից նախընտրական հիմնադրամ չբացելը, եթե դա բացելը օրենքով սահմանված պարտականություն է, նախընտրական հիմնադրամ կատարված մուծումների և դրանց օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագիրն օրենքով սահմանված ժամկետում չներկայացնելը, հայտարարագիրն օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ լրացնելը կամ ներկայացնելը կամ նախընտրական քարոզչության ծախսերը նախընտրական հիմնադրամից չկատարելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի երեքհարյուրապատիկից մինչև հինգհարյուրապատիկի չափով:

Հոդված 40.7. **Զանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչության իրականացման համար օրենքով սահմանված կարգը խախտելը**

Զանգվածային լրատվության միջոցներով, բացառությամբ կուսակցությունների հիմնադրած մամուլի միջոցների, թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) նախընտրական քարոզչության իրականացման համար հավասար պայմաններ՝ եթերաժամ կամ ծավալ, սակագին և այլն չապահովելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ լրատվական գործունեություն իրականացնողի նկատմամբ՝ նվազագույն աշխատավարձի չորսհարյուրապատիկից մինչև վեցհարյուրապատիկի չափով:

Նախընտրական քարոզչության իրականացման համար օրենքով սահմանված ժամանակահատվածում տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցողների եթերով հեռուստառադիոընկերությամբ ~~(հեռուստաընկերությամբ կամ ռադիոընկերությամբ)~~ հեռարձակվող լրատվական հաղորդումներում թեկնածուների, կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) կողմից իրականացվող նախընտրական քարոզչության վերաբերյալ ակնհայտ կողմնակալ և (կամ) գնահատականներով տեղեկատվություն ներկայացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ լրատվական գործունեություն իրականացնողի նկատմամբ՝ նվազագույն աշխատավարձի վեցհարյուրապատիկից մինչև ութհարյուրապատիկի չափով:

Օրենքով սահմանված կարգով որպես թեկնածու գրանցվելուց հետո՝ մինչև ընտրությունների ավարտն ընկած ժամանակահատվածը, տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցողների հեռուստառադիոընկերությունների աշխատակիցների կողմից տեսալսողական մեդիաձառայություն մատուցողների եթերով ~~հեռուստառադիոընկերությամբ~~ ~~(հեռուստաընկերությամբ կամ ռադիոընկերությամբ)~~ ընտրությունները լուսաբանելը և (կամ) տեսալսողական հաղորդում հեռուստառադիոհաղորդում ~~(հեռուստահաղորդում կամ ռադիոհաղորդում)~~ վարելը՝

առաջացնում են տուգանքի նշանակում՝ լրատվական գործունեություն իրականացնողի նկատմամբ՝ նվազագույն աշխատավարձի վեցհարյուրապատիկից մինչև ութհարյուրապատիկի չափով:

Նախընտրական քարոզչության իրականացման համար օրենքով սահմանված ժամանակահատվածում նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող տեսալսողական հաղորդումները ~~հեռուստառադիոհաղորդումները~~ ~~(հեռուստահաղորդումները կամ ռադիոհաղորդումները)~~ առևտրային գովազդով ընդմիջելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ լրատվական գործունեություն իրականացնող անձի կամ ղեկավարի նկատմամբ՝ նվազագույն աշխատավարձի երեքհարյուրապատիկից մինչև հինգհարյուրապատիկի չափով:

Հոդվ օրենքով սահմանված վավերապայմանների բացակայությամբ քարոզչական 4 ն տպագիր նյութեր տարածելը, քարոզչական պաստառները պոկելը, պատռ 0.11. ելը կամ դրանց վրա գրառումներ կատարելը

(վերնագիրը խմբ. 25.05.16 ՀՕ-55-Ն)

Նախընտրական քարոզչության իրականացման համար օրենքով նախատեսված ժամանակահատվածում քարոզչական տպագիր նյութի պատվիրատուի, տպագրող կազմակերպության և տպաքանակի վերաբերյալ տեղեկություններ չպարունակող քարոզչական տպագիր նյութեր տարածելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից մինչև հինգհարյուրապատիկի չափով:

~~Նախընտրական կամ հանրաքվեի քարոզչության իրականացման համար օրենքով նախատեսված ժամանակահատվածում քարոզչական պաստառներ փակցնելու համար առանձնացված տեղերում փակցված քարոզչական պաստառները դիտավորյալ պոկելը, պատռելը կամ դրանց վրա գրառումներ կատարելը՝~~

~~առաջացնում են տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկից մինչև հարյուրապատիկի չափով:~~

«Նախընտրական կամ հանրաքվեի քարոզչության իրականացման համար օրենքով նախատեսված ժամանակահատվածում քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր տեղադրելու համար առանձնացված տեղերում տեղադրված քարոզչական պաստառը, քարոզչական տպագիր և այլ նյութերը դիտավորյալ պոկելը, պատռելը, դրանց վրա գրառումներ կատարելը, կամ այլ կերպ վնասելը՝

առաջացնում են տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկից մինչև հարյուրապատիկի չափով:»:

(40^{II} -րդ հոդվածը լրաց. 26.05.11 ՀՕ-165-Ն, խմբ. 25.05.16 ՀՕ-55-Ն)

Հոդված 40.17. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցության) կամ թեկնածուի կողմից գույքի և եկամուտների մասին հայտարարագիր չներկայացնելը

1. Կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցության) կողմից Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքով սահմանված՝ գույքի և եկամուտների մասին հայտարարագիրն օրենքով սահմանված ժամկետում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին չներկայացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում կուսակցության (կուսակցությունների դաշինքում ընդգրկված կուսակցության) պաշտոնատար անձի նկատմամբ նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից երեքհարյուրապատիկի չափով:

2. Թեկնածուի կողմից Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքով սահմանված՝ գույքի և եկամուտների մասին հայտարարագիրն օրենքով սահմանված ժամկետում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին չներկայացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկից հարյուրապատիկի չափով:

Հոդված 40.18. Համայնքի ղեկավարի կողմից տեղամասային կենտրոնի և քվեարկության սենյակի բնութագրերի վերաբերյալ սխալ տեղեկություն տրամադրելը, տեղամասային կենտրոնի և քվեարկության սենյակի սահմանման կամ քվեարկության սենյակի կահավորման պարտականությունը չկատարելը, քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր տեղադրելու համար անվճար վահանակներ չառանձնացնելը

1. Համայնքի ղեկավարի կողմից տեղամասային կենտրոնի և քվեարկության սենյակի բնութագրերի վերաբերյալ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին սխալ տեղեկություններ տրամադրելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկից մինչև հարյուրապատիկի չափով:

2. Համայնքի ղեկավարի կողմից տեղամասային կենտրոնի և քվեարկության սենյակի սահմանման կամ քվեարկության սենյակի կահավորման վերաբերյալ

ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի պահանջը սահմանված ժամկետում
չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի
հարյուրապատիկից մինչև երկուհարյուրապատիկի չափով:

3. Համայնքի ղեկավարի կողմից քարոզչական պաստառ, քարոզչական
տպագիր և այլ նյութեր տեղադրելու համար անվճար վահանակներ չառանձնացնելը
կամ Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքով սահմանված
պահանջների խախտմամբ առանձնացնելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի
հարյուրապատիկից մինչև հարյուրհինգանգապատիկի չափով:

Հոդված 40.19. Օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ կամ օրենքով
չթույլատրված վայրում քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր
տեղադրելը

1. Նախընտրական քարոզչության իրականացման համար օրենքով նախատեսված
ժամանակահատվածում օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ կամ օրենքով
չթույլատրված վայրում քարոզչական պաստառ, քարոզչական տպագիր և այլ նյութեր
տեղադրելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ նվազագույն աշխատավարձի
հարյուրապատիկից մինչև երեքհարյուրապատիկի չափով:

Հոդված 223. Վարչական դատարանները

Վարչական դատարանները քննում են՝

1) սույն օրենսգրքի 41.5, 97², 97³, 147, 172.3 հոդվածներով, 180¹, 182, 183¹, 189²-189⁶,
189.9-189.10, 189.25, 189.26-189.28 հոդվածներով, 198² հոդվածի չորրորդ մասով և
206⁵, 206¹⁰, 206¹¹, 206¹², 206¹³, 206.16, 206.14 հոդվածներով նախատեսված
դեպքերում՝ վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու

իրավասություն ունեցող պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների (պաշտոնատար անձանց) հայցադիմումով.

2) սույն օրենսգրքի 170⁵, 189⁷, 189¹⁸ հոդվածներով և 198² հոդվածի հինգերորդ մասով նախատեսված դեպքերում՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց հայցադիմումով.

3) *(կեփն ուժը կորցրել է 09.06.22 ՀՕ-155-Ն)*

4) սույն օրենսգրքի 206⁸ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ մարդու իրավունքների պաշտպանի հայցադիմումով.

5) սույն օրենսգրքի 206.15-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի ղեկավարի հայցադիմումով.

5.1) սույն օրենսգրքի 206.17-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ Բարձրագույն դատական խորհրդի աշխատակազմի ղեկավարի (Դատական դեպարտամենտի ղեկավարի) հայցադիմումով.

6) սույն օրենսգրքի 40.1-40.4 և 40.6-~~40.16~~[40.19](#) հոդվածներով նախատեսված դեպքերում վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն կազմելու իրավասություն ունեցող պետական մարմինների (պաշտոնատար անձանց) կամ համապատասխան ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների, համայնքի ղեկավարի կամ ավագանու անդամի թեկնածուների կամ այդ ընտրությունների ժամանակ դիտորդական առաքելություն իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների, ինչպես նաև հանրաքվեի ժամանակ քարոզչության կողմերի հայցադիմումով:

Հոդված 254. Վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրությունը

Վարչական իրավախախտում կատարելու մասին արձանագրությունը կազմում են վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործի քննությունն իրականացնելու իրավասություն ունեցող պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինները (պաշտոնատար անձինք), իսկ վարչական դատարանի իրավասությանը վերապահված հարցերով՝

1) սույն օրենսգրքի 40.1, 40.2, 40.4, 40.6-40.9, 40.11, 40.13-~~40.16~~[40.19](#) հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ իրավասու ընտրական [հանձնաժողովի նիստն արձանագրողը կամ հանձնաժողովի այն անդամը, ում հայտնի է դարձել իրավախախտման մասին](#)~~հանձնաժողովը~~.

2) սույն օրենսգրքի 40¹² և 183¹ հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ համապատասխան պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի ղեկավարը.

3) սույն օրենսգրքի 41.5, 47.14, 172.3, 180.1, 182 և 206.16 հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ ոստիկանության իրավասու մարմինը.

4) սույն օրենսգրքի 97² և 97³ հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեն.

5) (կեպն ուժը կորցրել է 07.02.12 ՀՕ-2-Ն)

6) սույն օրենսգրքի 189²-189⁶ հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ լեզվի պետական տեսչությունը.

7) սույն օրենսգրքի 147, 189.9, 189.10 և 189.25, 189.26-189.28 հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ իրավասու պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը կամ պաշտոնատար անձը.

8) սույն օրենսգրքի 198² հոդվածի չորրորդ մասով նախատեսված վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործերով՝ հարկային տեսչության կամ աշխատանքի պետական տեսչության մարմինները.

9) սույն օրենսգրքի 206⁵ հոդվածով նախատեսված վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործերով՝ հարկադիր կատարման ծառայությունը.

10) (կեպն ուժը կորցրել է 16.12.16 ՀՕ-8-Ն)

11) սույն օրենսգրքի 206⁹ հոդվածով նախատեսված դեպքում՝ դատավճռի, վճռի կամ այլ դատական ակտի կատարումն ապահովող պետական մարմինը (պաշտոնատար անձը).

12) սույն օրենսգրքի 206¹⁰-206¹³-րդ հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ պրոբացիայի պետական ծառայությունը.

13) սույն օրենսգրքի 206.14-րդ հոդվածով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը:

Արձանագրություն չի կազմվում սույն օրենսգրքի 170.5, 171.1-171.11, 189.7 հոդվածներով, 198.2 հոդվածի հինգերորդ մասով և 257 հոդվածով նախատեսված դեպքերում:

Սույն օրենսգրքի 40.1-40.4 և 40.6-~~40.16~~40.19 հոդվածներով նախատեսված դեպքերում համապատասխան ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները, կուսակցությունների դաշինքները, թեկնածուները կամ այդ ընտրությունների ժամանակ դիտորդական առաքելություն իրականացնող հասարակական կազմակերպությունները, ինչպես նաև հանրաքվեի ժամանակ քարոզչության կողմերը հայցադիմում են ներկայացնում անկախ իրավասու ընտրական հանձնաժողովի նիստն արձանագրողի կողմից կամ հանձնաժողովի այն անդամի կողմից, ում հայտնի է դարձել իրավախախտման մասին, ~~ընտրական հանձնաժողովի կողմից~~ համապատասխան արձանագրություն կազմած լինելու կամ չլինելու հանգամանքից:

Սույն օրենսգրքի 40.1-ին, 40.2-րդ, 40.4-րդ, 40.6-40.9-րդ, 40.11-րդ, 40.13-40.19-րդ հոդվածներով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով՝ իրավասու ընտրական հանձնաժողովի նիստում վարչական իրավախախտում ենթադրյալ կատարած անձի բացակայությամբ հարցը քննարկվում և արձանագրությունը կազմվում է, երբ տվյալներ կան գործի քննության տեղի և ժամանակի մասին նրան ծանուցելու վերաբերյալ, և եթե նա չի ներկայացել և կամ չի ցանկացել մասնակցել նիստին կամ արձանագրության կազմմանը: Այդ դեպքում արձանագրությունը կազմվում է նրա բացակայությամբ և դրա օրինակն անմիջապես ուղարկվում է նրան նշելով սույն օրենսգրքի 267-րդ հոդվածով նախատեսված իր իրավունքներն ու պարտականությունները:

Հոդված 255. Վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրության բովանդակությունը

Վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրության մեջ նշվում է՝ դրա կազմելու ամսաթիվն ու տեղը, արձանագրությունը կազմող անձի պաշտոնը, անունը, հայրանունը, ազգանունը. տեղեկություններ խախտողի անձի մասին. վարչական իրավախախտման կատարման տեղը, ժամանակը և էությունը. այն նորմատիվ ակտը, որը պատասխանատվություն է նախատեսում տվյալ իրավախախտման համար. վկաների և տուժողների ազգանունները և հասցեները, եթե այդպիսիք կան. խախտողի բացատրությունը. գործի լուծման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկություններ:

Արձանագրությունը ստորագրում են այն կազմող անձը և վարչական իրավախախտում կատարած անձը. վկաների և տուժողների առկայության դեպքում արձանագրությունը կարող են ստորագրել նաև այդ անձինք:

Եթե իրավախախտում կատարած անձը հրաժարվում է ստորագրել արձանագրությունը, [իսկ 40.1-ին, 40.2-րդ, 40.4-րդ, 40.6-40.9-րդ, 40.11-րդ, 40.13-40.19-րդ հոդվածներով նախատեսված իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով նաև եթե անձը ծանուցված լինելով նիստի մասին ներկա չի գտնվել նիստին կամ չի մասնակցել արձանագրության կազմմանը](#), դրանում այդ մասին նշում է կատարվում: Իրավախախտում կատարած անձն իրավունք ունի ներկայացնելու արձանագրությանը կցվող բացատրություններ և դիտողություններ արձանագրության բովանդակության առթիվ, ինչպես նաև շարադրելու այն ստորագրելուց իր հրաժարվելու շարժառիթները:

Արձանագրություն կազմելիս, [իսկ 40.1-րդ, 40.2-րդ, 40.4-րդ, 40.6-40.9-րդ, 40.11-րդ, 40.13-40.19-րդ հոդվածներով նախատեսված իրավախախտումների վերաբերյալ գործերով նաև ծանուցման մեջ](#), խախտողին բացատրվում է սույն օրենսգրքի 267 հոդվածով նախատեսված նրա իրավունքներն ու պարտականությունները, որի մասին արձանագրության մեջ նշվում է արվում:

Արձանագրությունը թվային եղանակով կազմելու դեպքում իրավախախտում կատարած անձի ստորագրությունն ստացվում է թվային եղանակով, իսկ նրա՝ բացատրություն տալու և դիտողություններ անելու իրավունքի իրացման փաստը և բովանդակությունն ամրագրվում են տեսաձայնագրման միջոցով: